

10–11 класи : посібник для вчителя / за загал. ред. В. І. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2024. 133 с. URL : <https://medialiteracy.org.ua/osnovy-mediainformatsijnoyi-gramotnosti-10-11-klassy-posibnyk-dlya-vchytelya/> (дата звернення : 01.06.2023 р.).

10. Програма навчального курсу за вибором учнів профільної загальноосвітньої школи (10–11 класи) «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» (17 годин) / К. Баханов, С. Троян, С. Баханова. Рівне: Волинські береги, 2024. 47 с.

Ольга КІТОВА,

*доцент кафедри природничо-математичних
дисциплін та методики їх викладання Донецького ОІППО,
кандидат педагогічних наук, доцент*

Елла ДАНИЛІНА,

*учитель технології
Української загальноосвітньої школи I–III ступенів № 13
Селидівської міської ради Донецької області*

ОРГАНІЗУЄМО ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ (для вчителів трудового навчання, технологій)

Предмет «Технології» є практико-орієнтованим, заглиблює у світ творчості, досліджень і різноманітних технологій та спрямований на залучення учнів до інформаційних, дослідницьких і пошукових проєктів, які завершуються виготовленням готових виробів. Саме тому вивчення предмета «Технології» рекомендовано здійснювати в навчальних майстернях, вимоги до облаштування яких визначаються санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, який було затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України 25 вересня 2020 року № 2205.

Але ситуація в країні внесла суттєві корективи в організацію освітнього процесу. Освітнє середовище для опанування навчального предмета «Технології» було вимушено вийти за межі шкільних майстерень і навчальних класів. Перед учителями технологічної освітньої галузі постала проблема організувати викладання трудового навчання / технології в дистанційному режимі, забезпечивши при цьому залучення здобувачів освіти до проєктно-технологічної діяльності, що сприятиме розширенню їхнього світогляду, розвитку творчого потенціалу, засвоєнню основ дизайну, технологій та декоративно-ужиткового-мистецтва, формуванню вмінь виготовляти та презентувати вироби, що виготовляються з доступних матеріалів та з дотриманням послідовності технологічного процесу.

Упровадження технологічної освітньої галузі в НУШ здійснюється відповідно до чинних нормативних документів. Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження [1].

Компетентнісний потенціал технологічної освітньої галузі зазначений у додатку 11 до Державного стандарту. При цьому наскрізними для всіх ключових компетентностей визначено такі вміння: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично й системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; креативно мислити та творчо діяти; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями, розпізнавати власні та емоційний стан інших; оцінювати ризики; ухвалювати рішення з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків; аналізувати проблемні ситуації та розв'язувати їх; співпрацювати з іншими.

Державним стандартом (додаток 11) передбачено, що учні мають опанувати базові знання технологічної освітньої галузі за такими напрямками: проєктування, основи графічної грамотності,

технології виготовлення виробу, оцінювання і презентація результатів, декоративно-ужиткове мистецтво, сучасна техніка і технології, самозарадність у побуті.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у технологічній освітній галузі визначено в додатку 12 до Державного стандарту і передбачають, що учень:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні й сучасні технології;
- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб [1].

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та сучасні виклики, приділяючи увагу інтересам, здібностям і можливостям учнів, спираючись на особистий досвід і фахову майстерність та зважаючи на можливості застосування електронних освітніх ресурсів і цифрових пристроїв, учитель самостійно визначає шлях досягнення визначених стандартом результатів. Отже, при розробленні навчальної програми педагогіки визначають ті види навчальної діяльності, які використовуватимуться в освітньому процесі для досягнення результатів навчання, визначених Державним стандартом.

При цьому не слід забувати про наступність, доцільність мотивації під час навчання, комбінації групових і самостійних форм роботи учнів, дотримання санітарно-гігієнічних вимог і правил безпечної організації праці учнів тощо.

Звертаємо увагу, що вчителі у 2024–2025 навчальному році мають право обрати модельну навчальну програму, яку реалізовуватимуть протягом повного циклу навчання. Акцентуємо увагу, що в 7-х класах закладів загальної середньої освіти організація навчання має продовжуватися за навчальною програмою, укладеною на основі однієї з модельних навчальних програм для 7–9 класів НУШ, яка є логічними продовженням роботи, що організовувалася в 5–6-х класах НУШ. Ознайомитися з модельними навчальними програмами НУШ для технологічної освітньої галузі можна на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» [3].

На основі обраної модельної та затвердженої педагогічною радою навчальної програми з предмета учитель складає календарно-тематичне планування, враховуючи організаційно-педагогічні умови та навчальні можливості учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, зокрема з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Педагогіки мають право:

- обирати види навчальної діяльності з тих, що запропоновані в модельній навчальній програмі;
- адаптувати рекомендовані модельною навчальною програмою види діяльності відповідно до потреб здобувачів освіти та особливостей організації освітнього процесу;
- додавати або пропонувати інші види навчальної діяльності відповідно до освітніх методик і технологій, які використовує вчитель, а також наявних засобів навчання.

Відповідно до професійних потреб учителів технологічної освітньої галузі, для реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та сприяння розвитку предметно-галузевої та інформаційно-цифрової компетентності вчителів трудового навчання / технології під керівництвом фахівців Донецького ОІППО реалізовано низку заходів:

- підвищення кваліфікації педагогів за такими освітніми програмами: «Формування професійної компетентності педагога технологічної освітньої галузі», «Сучасні освітні технології на уроках трудового навчання та технології», «Творче застосування традиційних технологій за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності. Виготовлення народної екоіграшки-оберегу», «Інтернет-ресурси як засіб реалізації методу проєктів на уроках трудового навчання та технологій»;
- проведення воркшопу до Дня вишиванки «Від голочки до магії візерунку», вебінару «НУШ 7 клас: неперервність, єдність і наступність», авторського простору майстерності «Професійні ролі вчителя в умовах НУШ»;
- організація роботи обласної творчої групи «Онлайн-інструменти в реалізації освітнього

- процесу» з підготовки методичного кейсу «TechCarding version 2.0»;
- презентація методичного кейсу «TechCarding version 2.0», розробленого авторським колективом педагогів технологічної освітньої галузі Донеччини;
 - проведення науково-практичного семінару «Штучний інтелект в освіті: сьогодні та майбутнє», організованому та проведеному для консультантів ЦПРПП, керівників МПО (МО), учителів інформатики, математики, трудового навчання / технології;
 - робота обласної творчої групи з підготовки кейсу «Картки опорних знань для учнів 7 класу навчального предмету «Технології»;
 - підготовка до серпневої студії «Проектно-технологічна діяльність всупереч викликам сьогодні» та педагогічної майстерні «Реалізація безпечної технологічної підготовки в умовах сьогодні».

Актуальною залишається робота, спрямована на досягнення очікуваних результатів навчання, зазначених у Державному стандарті базової середньої освіти, зокрема виконання проєктів (спроєктованих і виготовлених виробів чи послуг) за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності. Отже, результатом проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти має бути проєкт.

Формування змісту технологічної діяльності здобувачів освіти на уроках технології здійснюється на основі об'єктів проєктної діяльності. При цьому учні можуть одночасно проєктувати та виготовляти один і той самий виріб за допомогою різних основних та додаткових технологій. Це є зручним у класах, які не поділяються на групи.

Навчальні проєкти можуть бути індивідуальними, парними, груповими, колективними, мають бути пов'язані з реальним життям, спрямовані на добродійність, задоволення особистих потреб, потреб оточення, соціально незахищених людей тощо. Треба враховувати, що *освітній проєкт має відповідати чотирьом етапам проєктування*:

1. **Організаційно-підготовчому** – виконується підготовча робота щодо виконання творчого проєкту та виготовлення. Визначаються завдання (виріб) для проєктування і доцільність виконання проєкту. Створюється банк ідей та пропозицій. Формуються вимоги до проєктованого виробу.
2. **Конструкторському** – продукування власних ідей, вибір остаточного варіанту, методів проєктування форм, моделювання, конструкційних матеріалів, добір матеріалів та інструментів, пристосувань, розроблення ескізів (клаузури) і креслень деталей, ескізу оздоблення, технологічного процесу (таблиці).
3. **Технологічному** – виготовлення виробу згідно з планом виконання роботи та технологічної послідовності виготовлення деталей і виробу загалом. Під час виконання етапу в технологічну послідовність вносяться необхідні корективи, які зазначаються у відповідному місці. Корективи можуть вноситися відносно інструментів та пристосувань, більш раціональної послідовності тощо.
4. **Завершальному** – випробування виготовленого виробу відповідно до поставлених вимог та написання висновку, оцінювання якості виробу, презентація проєкту та підбиття підсумків.

Учитель організовує проєктну діяльність, враховуючи **орієнтовний алгоритм проєктної діяльності**, відповідно до форми організації освітнього процесу в школі:

- обговорення та вибирання проєктування з урахуванням учнівських здібностей і власних інтересів;
- застосування методів проєктування, обговорення шляхів розв'язання проблем проєктування, генерування раціоналізаторських здібностей;
- дослідження ефективного застосування конструкторських матеріалів, вторинне використання; визначення необхідних технологічних процесів; критичне добирання технологічних операцій;
- розроблення проєктно-технологічної документації: план виконання проєкту, ескізний малюнок, технологічна карта, економічний та екологічний аналіз проєктування, презентаційні матеріали;
- виконання запланованої діяльності, проведення самоаналізу власної проєктної діяльності.

Учитель, обираючи об'єкти проєктування, має враховувати, щоб вони були цікавими для здобувачів освіти, модними та сучасними; відкривали можливості для самостійного висунування та реалізації нових ідей; сприяли отриманню нових знань і вмінь та розвивали ті якості, які учень уже має; відповідали можливостям і нахилам школярів; забезпечували створення красивої та корисної

речі; отриманий результат мав практичне застосування. Це можуть бути: «Закладка для книги», «Підставка під мобільний телефон», «Органайзер», «Гольниця», «Деокративне пано», «Браслети» тощо.

Наприклад, під час реалізації проекту «Закладка для книги» можна обрати такі технології виготовлення: технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом, технологія обробки нетканих матеріалів ручним способом, технологія обробки деревинних матеріалів (ДВП, фанера), технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів), технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія), технологія виготовлення вишитих виробів, технологія плетіння макраме тощо.

Учитель, обираючи проект, повинен пам'ятати про вікові особливості учнів. Так, здобувачам освіти 5–6 класів пропонується виконувати прості проекти (за конструкцією, поєднанням технологій виготовлення тощо). Це дасть можливість дітям побачити результати власної діяльності за короткий період часу.

Наприклад, під час вивчення модуля «Проектування і технології» об'єкти проектування можуть бути такими (таблиця 1).

Таблиця 1

			
Підставка під мобільний телефон. Технологія обробки деревинних матеріалів	Гра-головоломка. СТЕМ-модельювання	Закладка для книг. Технологія виготовлення вишитих виробів	Сувенір. Технологія ліплення

У 7–9 класах проекти можна ускладнювати (таблиця 2).

Таблиця 2

			
Ключниця. Технологія обробки деревинних матеріалів	Вироби з помпонів. Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом	Ігровий інтерактивний килимок. Технологія обробки текстильних матеріалів ручним способом	Світильник. Технологія обробки деревинних матеріалів

Розширення уявлення дітей про техніку декоративно-ужиткового мистецтва забезпечує реалізація навчального модуля «Декоративно-ужиткове мистецтво в проектно-технологічній діяльності». Під час вивчення цього модуля можна використовувати такі об'єкти проектування (таблиця 3).

Таблиця 3

			
Український сувенір. Технологія виготовлення вишитих виробів	Лялька-мотанка. Технологія виготовлення народної ляльки	Підставка під тарілку. Технологія лозоплетіння	Жіночі аксесуари. Технологія плетіння бісером

Під час проєктування уроку технології в НУШ орієнтовними видами навчальної діяльності можуть бути: проєктна, винахідницька, дослідницька, інноваційна, конструкторська, графічна, художня, творча, практична, інтерактивна та інші [2]. Указані орієнтовні види навчальної діяльності можуть бути поєднані між собою в різних комбінаціях та співвідношеннях на розсуд учителя та з огляду на природні здібності здобувачів освіти. Доступність і простота в технологічному виконанні мають стати основними критеріями відбору матеріалу та під час розроблення навчального матеріалу, а використання різноманітних форм, методів і прийомів повинні надати можливість створити атмосферу творчого пошуку. Для досягнення поставленої мети слід планувати не окремі уроки, а всю тему. Для цього рекомендовано розробити дорожню карту проєкту: оглянути всю тему відразу і розподілити, що й на якому уроці вивчатиметься, визначити змістове навантаження уроків, передбачити узгодження різних форм, можливості повторення і закріплення матеріалу, попередньої підготовки учнів до засвоєння нового тощо.

Досягнути цього можна через упровадження в структуру уроку разом з іншими методами навчання різноманітних дидактичних ігор, а саме: «Схованки», «Хвилинка чистоти», «Чарівний футляр», «Ножиці-художниці», «Чарівний шаблон», ігри-вправи з LEGO тощо. В умовах дистанційного навчання рекомендовано використання цифрових освітніх ресурсів «Всеосвіта», «На Урок», learningapps, Kahoot, Quizz, IDroo тощо, які надають можливість учителю розробляти тести й онлайн-опитування, швидко та зручно підібрати (чи розробити власні) завдання учням для самостійного опрацювання.

Необхідно враховувати, що сучасний технологічний урок – це навчання через співпрацю (кооперативне навчання). Уроки технології сприяють для застосовувати такі групові методи: «Робота в парах», «Робота в трійках», «Змінювані трійки», «Карусель», «Робота в малих групах», «Акваріум», «Робота у складі творчої групи» тощо. Таку роботу допоможуть організувати цифрові інтерактивні платформи Padlet, Whiteboard Fox, Miro, Conceptboard, Limnu, Classroomscreen, Ziteboard тощо.

На різних етапах проєктно-технологічної діяльності вчителю рекомендовано застосовувати:

- ✓ методи розвитку навичок критичного мислення: брейнстормінг (мозковий штурм), стратегія «Діаграма (коло) Вена», методика РАФТ (Роль, Аудиторія, Форма, Тема), стратегія «Асоціативний куц», стратегія «Кубування», стратегія «Порушена послідовність», стратегія «Джигсоу-1» (мозаїка), стратегія «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися», стратегія «6W» тощо;
- ✓ методи розвитку навичок креативного мислення: «Ідея-лог», прийоми «Ф'ЮЖН-ідея», «Незвичне життя речей» та «Дивна половинка», гра-конструктор «Збираємо-розбираємо», вправа «Математичний дудлінг», методи переформулювання «Винахідник» та «Золоті руки» тощо;
- ✓ прийоми рефлексії «Акрослово», «Приріст знань та досягнень», «Мій інстаграм», методика «Формула С-П-О-Р» тощо;
- ✓ інтерактивні форми і методи навчання: відвідування віртуальних музеїв, виставок, STEM-центрів, організація спілкування з фахівцями, народними майстрами, проведення майстер-класів, квестів, віртуальних виставок тощо.

Звертаємо увагу, що під час дистанційного навчання доцільно використовувати такі сервіси та ресурси: Skype, Zoom, Google Classroom, Naurok, Moodle, Google Meet, Microsoft Teams тощо. При цьому особливе місце в проведенні занять у дистанційному форматі можуть мати такі онлайн-дошки: [Twiddla](#), [MIRO](#), [Awwapp](#), [IDroo](#), [Whiteboard Fox](#), [Conceptboard](#), [Groupboard](#), [NoteBookCast](#), [Drawchat](#), [Limnu](#), [Classroomscreen](#), [Ziteboard](#) [4].

Важливим етапом організації навчання та проєктно-технологічної діяльності зокрема є формування об'єктивного оцінювання і самооцінювання отриманих результатів: художньо-матеріальних виробів, рівнів сформованості предметної проєктно-технологічної компетентності, міжособистісних взаємин, ставлень тощо. До оцінювання дитячих робіт доцільно долучати однолітків-експертів, спеціалістів з проєктно-технологічної діяльності.

Кожному здобувачу освіти потрібно дати можливість презентувати результати своєї проєктно-технологічної діяльності, вибрати форму презентації, зокрема: виставка індивідуальних та колективних робіт, репортаж, театралізована вистава, імпровізаційна подорож, гра-естафета, «конвеєр» проєктів, мультимедійна презентація (Microsoft Power Point, Canva, Crello), відеопрезентація, фотоколлаж, слайд-шоу, онлайн-книга, 3-Д виставка та ін. (таблиця 4).

Canva

Crello

Storyjumper

Book Creator

Отже, забезпечення ефективної реалізації Державного стандарту базової середньої освіти з технологічної освітньої галузі спрямовано на залучення здобувачів освіти до проектно-технологічної діяльності, яка, незважаючи на нестандартність умов, має завершуватися виготовленням та презентацією навчальних проєктів.

Узагальнюючи викладене вище, вбачаємо за необхідне у 2024/2025 навчальному році спрямувати зусилля педагогічної спільноти на:

- ✓ розроблення та впровадження власних освітніх програм, які відповідають Державному стандарту базової середньої освіти та спрямовані на формування в здобувачів освіти життєво важливих компетентностей, необхідних у самостійному житті;
- ✓ забезпечення наступності освітнього процесу через акцентування уваги на прийомах, методах, формах, засобах, навчальних онлайн-застосунках та оцінюванні учнів;
- ✓ розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізацію здібностей та інтересів учнів у сфері проектно-технологічної діяльності;
- ✓ удосконалення роботи зі створення навчального онлайн-середовища, що сприятиме розкриттю й розвитку в здобувачів освіти здібностей в особистісно зорієнтованій сфері під час проєктування та виготовлення виробів;
- ✓ поширення і набуття досвіду використання сучасних онлайн-ресурсів, що забезпечуватимуть ознайомлення в процесі роботи з різними матеріалами, інформацією та іншими ресурсами відповідно до потреби творчої ідеї учнів;
- ✓ співпрацю, взаємодію з учителями, взаємообмін передовим педагогічним досвідом, зокрема завдяки вайбер-групі, створеної для фахівців технологічної освітньої галузі Донеччини, URL : https://invite.viber.com/?g=7k8zOI_5y1I3fipZwMq53pfjjKRH5Eof

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. *Освіта.ua* : [сайт]. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/ (дата звернення : 23.05.2024).
2. Терещук А. І., Гащак В. М., Абрамова О. В., Павич Н. М. Технології. 5-6 клас. Методика організації освітнього середовища : навч.-метод. посіб.. Чернівці : Букрек, 2021. 168 с.
3. Технологічна освітня галузь. Технології. 5-6 класи : [модельні навчальні програми]. *Інститут модернізації змісту освіти* : [сайт]. URL : <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/tekhnologichna-osvitnia-haluz/> (дата звернення : 23.05.2024).
4. 12 інтерактивних онлайн-дошок для дистанційного навчання та спільної роботи. *ОсвітаНова* : [сайт]. URL : <https://osvitanova.com.ua/posts/4181-12-interaktyvnykh-onlain-doshok-dlia-dystantsiinoho-navchannia-ta-spilnoi-roboty> (дата звернення : 23.05.2024).

Список рекомендованих джерел для самостійного опрацювання

1. Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти: затверд. наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021№ 408. *Міністерство освіти і науки України* : [сайт]. URL : <https://cutt.ly/LlbsR6f> (дата звернення : 23.05.2024).
2. Біленко О. В., Пелагейченко М. Л. Технології : підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Тернопіль : Астон, 2024. URL : https://aston.te.ua/userfiles/file/tehnolog_7_klas_b_lenko_aston.pdf (дата звернення : 23.05.2024).
3. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М., Палійчук М. Д. Технології : підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Харків Видавництво «Ранок», 2023. URL : <https://ua.izzi.digital/DOS/746561/746584.html> (дата звернення : 23.05.2024).
4. Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М. Технології. 7–9 класи для закладів загальної середньої освіти : модельна навчальна програма : затв. наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня № 1001. *Освіта.ua* : [сайт]. URL : https://osvita.ua/doc/files/news/901/90142/Tekhnolohiyi_7-9_klas_Khodzytska_ta_in_1.pdf (дата

звернення : 23.05.2024).

5. Туташинський В. І. Технології. 7-9 клас для закладів загальної середньої освіти : модельна навчальна програма : затверд. наказом Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883. *Освіта.ua* : [сайт]. URL : https://osvita.ua/doc/files/news/896/89686/Tekhnolohiyi_7-9_kl_Tutashynskyy_26_07_2.pdf (дата звернення : 23.05.2024).
6. Мачача Т. С. Технології. 7-9 клас для закладів загальної середньої освіти : модельна навчальна програма : затвердж. наказом Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883) *Освіта.ua* : [сайт]. URL : https://osvita.ua/doc/files/news/896/89685/Tekhnolohiyi7-9_kl_Machacha_26_07_2023_1.pdf (дата звернення : 23.05.2024).
7. Методичні рекомендації МОН України для пілотних закладів загальної середньої освіти : лист МОН № 1/11938-23 від 11.08.2023р. *Знайшов* : [сайт]. URL : <http://surl.li/kgzor> (дата звернення : 23.05.2024).

Ольга КІТОВА,

*доцент кафедри природничо-математичних дисциплін
та методики їх викладання Донецького ОІППО,
кандидат педагогічних наук, доцент*

Катерина НІКІТЮК,

*методист відділу розвитку особистості,
викладач кафедри педагогіки і психології Донецького ОІППО*

СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: СУЧАСНІ ВИМІРИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ (для вчителів інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», курсу «Основи здоров'я»)

В умовах воєнного стану в Україні відбуваються суттєві зміни у всіх сферах суспільного життя, відтак уміння дбати про здоров'я власне й оточення сьогодні є беззаперечною цінністю. Модернізація освітньої галузі має на меті створення умов для особистісного розвитку та самореалізації кожного громадянина. Особливої актуальності набули питання формування ціннісного ставлення до життя, розвитку здоров'язбережувальної та безпекової компетентностей.

Сьогодні здоров'язбережувальна компетентність є інтегральною властивістю особистості, що ґрунтується на інтеграції знань, умінь, навичок, ціннісних ставленнях особистості, спрямованих на збереження фізичного, соціального, психічного та духовного здоров'я – свого та оточення [1]; феноменом, який об'єднує здатність людини планувати й реалізовувати свою життєдіяльність у спосіб, сприятливий для здоров'я і безпеки самої людини та її соціального оточення [5].

Зазначимо, що освіта в галузі здоров'я ґрунтується на цінностях, визначених у нормативно-правових актах, а саме: Конституції України, законах України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту», Загальній декларації прав людини, Конвенції ООН «Про права дитини», концепції «Нова українська школа». Для запровадження системного підходу до реалізації державної політики в галузі збереження здоров'я населення і формування усвідомленого ставлення учнівства до опанування життєвих навичок, сприятливих для здоров'я, безпеки та добробуту, важливо керуватися чинними нормативно-правовими документами, що постійно оновлюється та доповнюється.

Звертаємо увагу, що для забезпечення дотримання конституційних прав та свобод дитини, гарантій з охорони дитинства, реалізації прав дітей на освіту, безпечне для життя і здоров'я освітнє середовище, збереження та зміцнення здоров'я молоді Указом Президента України від 25.05.2020 № 195/2020 схвалено [Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі](#).

Упровадження соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі здійснюється відповідно до чинних нормативних документів. Зокрема, у додатку 16 Державного стандарту базової середньої освіти визначено вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у соціальній і